

Převod peněžních prostředků do základního kapitálu vodárenských společností

Josef Nepovím

V zájmu zásobování obyvatelstva pitnou vodou a odvádění, čištění nebo jiném zneškodňování odpadních vod, vodárenské společnosti v rámci rozvoje infrastruktury vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu (dále jen vodovody a kanalizace), jako investoři zhotovují vodovodní a kanalizační sítě v obcích a městech svých regionů. Část finančních prostředků na tyto investice je často poskytována příslušnými obcemi a městy ve formě zápůjček s možností převodu těchto finančních prostředků do základního kapitálu vodárenských společností, za úpis příslušných akcií (tzv. kapitalizace zápůjček).

Kapitalizací zápůjček má město nebo obec možnost nabýt nebo zvýšit svůj podíl na řízení a kontrole vodárenské společnosti.

Úvod

V časopise Sovak č. 5/2019 byl pojmenován proces převodu infrastrukturního majetku vodovodů a kanalizací z vlastnictví měst a obcí do vlastnictví vodárenských společností akciového typu formou nepeněžitýho vkladu do základního kapitálu společnosti. Cílem tohoto příspěvku je pojmenovat proces převodu peněžních prostředků použitých na výstavbu vodovodů a kanalizací formou peněžitýho vkladu do základního kapitálu vodárenských společností, a tím vytvářet možnost dalšího alternativního způsobu finanční rezervy na rozvoj vodovodů a kanalizací a jejich reprodukci. Je skutečností, že jakýkoliv převod majetku do vodárenských společností má zásadní vliv na rozhodování o investicích do obnovy a rozvoje vodovodů a kanalizací. Je nutno připomenout, že převod majetku měst a obcí do vlastnictví vodárenských společností by měl probíhat způsobem, kdy tento převod je vždy spojen s ohodnocením tohoto majetku, které pokrývá jeho reálnou cenu. Základním a takto možným způsobem převodu majetku do vodárenských společností je vklad s následným navýšením základního kapitálu společnosti (vkladová povinnost). Vkladovou povinnost lze splnit kromě vnesení peněží ocenitelnými vodovody nebo kanalizacemi (nepeněžitý vklad), také splacením v penězích, např. převodem peněžních prostředků použitých na výstavbu vodovodů a kanalizací (peněžitý vklad). Nelze v žádném případě popřít, že financování vodárenské infrastruktury měst a obcí se zapojením dotací v současné době je běžné. Je to logické, neboť prostřednictvím veřejných rozpočtů se tak kraje, stát a případně Evropské společenství podílejí na zajištění veřejného zájmu, a to zřizováním a obnově vo-

dovodů a kanalizací. Města a obce tyto dotace převádějí do vlastnictví vodárenských společností ve formě zápůjček. Vodárenská společnost se tak stává ve vztahu k této obci (městu) dlužníkem, resp. podle nové právní úpravy vydlužitelem. Představenstvo akciové společnosti může městům a obcím navrhnout vypořádání těchto zápůjček zvýšením základního kapitálu peněžitými vklady, a to upsáním nových akcií s možností započtení těchto peněžitých pohledávek vůči společnosti proti pohledávce na splacení emisního kursu upsaných akcií.

Převod peněžních prostředků použitých na výstavbu vodovodů a kanalizací formou peněžitýho vkladu do základního kapitálu vodárenských společností na základě rozhodnutí valné hromady společnosti s upsáním nových akcií a možností započtení těchto peněžitých pohledávek vůči společnosti proti pohledávce na splacení emisního kursu upsaných akcií.

Zvýšení základního kapitálu upsáním nových akcií je upraveno v hlavě páté, dílu šestém, oddílu druhém zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (dále jen ZOK), a to v ustanoveních §§ 474 až 494. Zvyšování základního kapitálu společnosti je také povinným obsahem stanov společnosti. Obecně se dá říci, že proces převodu peněžních prostředků použitých na výstavbu vodovodů a kanalizací jako peněžitý vklad do základního kapitálu společnosti s možností započtení těchto peněžitých pohledávek vůči společnosti proti pohledávce na splacení emisního kursu upsaných akcií je předepsán citovanými kogentními ustanoveními ZOK a stanovami společnosti, od kterých se nelze

odchýlit. Jde o proces, který je pod dohledem notáře, neboť rozhodnutí o zvýšení základního kapitálu se osvědčují veřejnou listinou (notářským zápisem). U zvyšování základního kapitálu obecně platí, že změna základního kapitálu je platná a účinná až od okamžiku zápisu této změny do obchodního rejstříku. Podle ZOK rozhodování o změnách základního kapitálu náleží do kompetence valné hromady společnosti. Ustanovení § 511 a nás. ZOK připouští, že valná hromada může pověřit představenstvo společnosti, aby za podmínek stanovených zákonem a stanovami společnosti rozhodlo o zvýšení základního kapitálu společnosti upisováním nových akcií. Zvýšení základního kapitálu peněžitými vklady na základě rozhodnutí představenstva lze aplikovat jen v případě, **nejde-li o zápočet pohledávky a přednostní právo akcionářů upsat část nových akcií společnosti, upisovaných ke zvýšení základního kapitálu v rozsahu svého podílu na základním kapitálu společnosti se nevylučuje**. Ustanovení § 488 a nás. ZOK stanoví, že v důležitém zájmu společnosti lze usnesením valné hromady vyloučit přednostní právo akcionářů na úpis akcií na základě předložené písemné zprávy představenstva, ve které zdůvodní vyloučení přednostního práva a odůvodní navržený emisní kurs, či způsob jeho určení. Vyloučit lze přednostní právo pro všechny akcionáře ve stejném rozsahu. Vzhledem k tomu, že při zvýšení základního kapitálu peněžitými vklady představenstvo není oprávněno rozhodnout o vyloučení přednostního práva akcionářů na upisování akcií v rozsahu jeho podílu na základním kapitálu společnosti, **neboť toto rozhodnutí náleží výlučně valné hromadě**, zvýšení základního kapitálu společnosti peněžitými vklady v případech vyloučení přednostního práva akcionářů, kdy předem určený zájemce nebo akcionář (obec/město) upisuje akcie v rozsahu výše své zápůjčky, rozhodnutím představenstva nelze aplikovat. Dále při zvýšení základního kapitálu peněžitými vklady se započtením pohledávky společnosti na splacení emisního kursu proti pohledávce akcionáře je třeba rovněž respektovat požadavek § 21 ZOK, podle kterého je k započtení nezbytná písemná smlouva, jejíž návrh musí být schválen valnou hromadou. **Působnost schválit takový návrh se také nepřenáší na představenstvo (§ 421 ZOK)**. Je tedy nepochybné, že při zvýšení základního kapitálu peněžními vklady se započtením pohledávky, způsob zvýšení základního kapitálu rozhodnutím představenstva rovněž nelze aplikovat, neboť při zvýšení základního kapitálu peněžitými vklady se započtením pohledávky se současně se zvýšením základního kapitálu, schvaluje valnou hromadou i návrh písemné smlouvy o započtení pohledávky.

Již před samotným rozhodnutím o zvýšení základního kapitálu společnosti peněžitými vklady je nutné provést řádnou inventarizaci poskytnutých zápůjček, které přichází v úvahu ke zvýšení základního kapitálu společnosti peněžitým vkladem se započtením pohledávky. V prvé řadě je třeba ověřit, zda zápůjčky jsou po termínu splatnosti, zda chtějí zapůjčitelé zápůjčky kapitalizovat, zda zápůjčky nejsou zatíženy faktickými a právními vadami. Stává se praxí, že už při uzavírání samotné smlouvy o zápůjčce se v obsahu smlouvy sjedná způsob vypořádání zá-

půjčky formou zvýšení základního kapitálu společnosti s možností započtení pohledávky proti pohledávce na splacení emisního kursu upsáných akcií. V takovém případě je jednoznačné, že po projednání a schválení této smlouvy v zastupitelstvech měst a obcí, kdy zastupitelstva předloží společnosti s potvrzenou smlouvou příslušný výpis usnesení z jednání, kde je uveden souhlas splacení zápůjčky formou vkladu s následným zvýšením základního kapitálu se započtením pohledávky, není třeba dalšího souhlasu.

Samotné zvýšení základního kapitálu peněžitými vklady probíhá ve dvou krocích. Prvním krokem je rozhodnutí valné hromady o zvýšení základního kapitálu (tzv. záměr). O zvýšení základního kapitálu peněžitými vklady se započtením pohledávky rozhoduje valná hromada společností hlasováním na základě předložené pozvánky, která se zasílá akcionářům ve lhůtě 30 dnů před konáním valné hromady. Usnesení valné hromady o zvýšení základního kapitálu peněžitými vklady upsáním nových akcií, s vyloučením přednostního práva na upisování akcií a započtením pohledávky obsahuje:

- částku, o kterou má být základní kapitál zvýšen, s určením, zda se připouští upisování akcií nad nebo pod navrhovanou částku,
- připouští-li se upisování akcií nad nebo pod částku navrhovaného zvýšení, určení orgánu, který rozhodne o konečné částce zvýšení,
- počet, jmenovitou hodnotu, druh upisovaných akcií, jejich formu nebo údaj, že budou vydány jako zaknihované cenné papíry,
- určení zájemce k upsání nových akcií,
- místo, kde lze upsat akcie,
- upisovací lhůtu,
- emisní kurz upisovaných akcií,
- vyloučení přednostního práva na upisování akcií,
- návrh písemné smlouvy o započtení pohledávky,
- pravidla pro uzavření smlouvy o započtení pohledávky.

Vzhledem k tomu, že usnesení valné hromady o zvýšení základního kapitálu peněžitými vklady se osvědčuje veřejnou listinou (notářským zápisem), je nutné na jednání valné hromady zajistit notáře. Usnesení valné hromady o zvýšení základního kapitálu peněžitými vklady se zapisuje do obchodního rejstříku. Představenstvo společnosti je povinno návrh na zápis podat bez zbytečného odkladu. Po zapsání usnesení valné hromady společnosti o zvýšení základního kapitálu peněžitými vklady se přistoupí k druhému kroku, a to k samotnému upsání akcií a započtení pohledávek. Při zvyšování základního kapitálu peněžitými vklady se započtením pohledávky proti pohledávce na splacení emisního kursu upsáných akcií a s vyloučením přednostního práva akcionářů k upisování akcií, předem určený zájemce (město/obec) upisuje akcie písemnou smlouvou o upsání akcií uzavřenou se společností s úředně ověřenými podpisy. Započtení pohledávek proti pohledávce na splacení emisního kursu upsáných akcií se provádí již schválenou písemnou

smlouvou/dohodou o započtení peněžité pohledávky proti pohledávce na splacení emisního kursu upsaných akcií uzavřenou se společností s prostými podpisy. Po vyhotovení smluv o upsání akcií a smluv/dohod o započtení pohledávek se tyto dokumenty nechají opět projednat a schválit příslušnými zastupitelstvy měst a obcí. Po projednání a schválení, s potvrzenými dokumenty města a obce, předají společnosti příslušný výpis z usnesení z jednání zastupitelstva o schválení předložených dokumentů k potvrzení ze strany společnosti. Smlouva/dohoda o započtení peněžité pohledávky musí být uzavřena před podáním návrhu na zápis zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku. Po upsání akcií a po započtení pohledávek, společnost předloží návrh na zápis zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku. Současně se navrhuje vymazání předmětného usnesení valné hromady o záměru zvýšení základního kapitálu. Po zapsání zvýšení základního kapitálu společnosti do obchodního rejstříku, předá společnost, jako emitent, proti potvrzení městům a obcím příslušné akcie.

Závěr

Předložený článek je zaměřen na obecnou problematiku možnosti převodu peněžních prostředků použitých na výstavbu vodovodů a kanalizací formou peněžitého vkladu do základního kapitálu vodárenských společností akciového typu na základě rozhodnutí valné hromady společnosti s upsáním nových akcií, s vyloučením přednostního práva na upisování akcií a možností započtení těchto peněžitých pohledávek vůči společnosti proti pohledávce na splacení emisního kursu upsaných akcií. Článek je určen pro osoby touto problematikou dotčených. Často se stává, že převod infrastrukturního majetku vodovodů a kanalizací měst a obcí formou nepeněžitého vkladu do základního kapitálu vodárenských společností akciového typu na základě rozhodnutí valné hromady společnosti s upsáním nových akcií za účelem správy majetku vodovodů nebo kanalizací a následného jeho provozování a převod peněžních prostředků použitých na výstavbu vodovodů a kanalizací formou peněžitého vkladu do

základního kapitálu vodárenských společností akciového typu na základě rozhodnutí valné hromady společnosti s upsáním nových akcií a možností započtení těchto peněžitých pohledávek vůči společnosti proti pohledávce na splacení emisního kursu upsaných akcií, se na valných hromadách rozhoduje samostatnými body pořadu jednání. Pro zjednodušení lze doporučit oba převody projednat a schválit jedním usnesením valné hromady, kde celkový rozsah zvýšení základního kapitálu se rozdělí co do částky zvýšení základního kapitálu peněžitými vklady a co do částky zvýšení základního kapitálu nepeněžitými vklady.

Vzhledem k výše uvedenému lze závěrem shrnout, že přes shora uvedené dochází k rozdílným přístupům jednotlivých vodárenských společností, resp. měst a obcí, při řešení otázek vyřazení poskytnutých zápujček (dotací) na pořízení infrastrukturního majetku vodovodů a kanalizací. Předložený článek má za úkol tyto rozdílné přístupy sjednotit a s odkazem na právní regulaci upravit skutečnosti důležité pro řešení převodů peněžních prostředků použitých na výstavbu vodovodů a kanalizací formou peněžitého vkladu do základního kapitálu vodárenských společností akciového typu na základě rozhodnutí valné hromady společnosti s upsáním nových akcií a možností započtení těchto peněžitých pohledávek vůči společnosti proti pohledávce na splacení emisního kursu upsaných akcií. Diskuse vedená na toto téma, že převod peněžních prostředků, případně dalšího majetku formou vkladu s následným zvýšením základního kapitálu společnosti je proces formálně složitý, který rozděluje podíly kvalifikovaných akcionářů na řízení a kontrole společnosti, se neslučuje s péčí řádného hospodáře. Je prokázáno, že převody mimo základní kapitál společnosti bývají spojeny s úplatou většinou pokrývající pouze část realizačních nákladů majetku, nebo i bez úplaty, a tím vzniklou následnou nemožností odepisovat převedený majetek nebo možností odepisovat, ale ne z celkové jeho hodnoty.

JUDr. Josef Nepovím

**Ceník předplatného a inzerce v časopisu Sovak
je ve formátu PDF k dispozici ke stažení na stránkách
www.sovak.cz**

1/12 178 x 138 pro obálku	1/6 178 x 138 pro obálku	1/3 178 x 138 pro obálku	1/2 178 x 138 pro obálku
1/12 178 x 138 pro obálku	1/6 178 x 138 pro obálku	1/3 178 x 138 pro obálku	1/2 178 x 138 pro obálku

Reklamní tarif: všechny papírové prostředky, rozložené na časopis ve vodorovném nebo svislém směru, s nákladem prodejem na předání i zadání za souč. Plošná reklama je třeba vždy přiložit k časopisu. Je možno vždy využít pol. i cel. Lze ji spojit s jinou plošnou reklamou nebo s jinými službami. Plošná reklama je třeba vždy přiložit k časopisu. Je možno vždy využít pol. i cel. Lze ji spojit s jinou plošnou reklamou nebo s jinými službami. Plošná reklama je třeba vždy přiložit k časopisu. Je možno vždy využít pol. i cel. Lze ji spojit s jinou plošnou reklamou nebo s jinými službami.